

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง "กระบวนการคัดเลือกและนำเสนอข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศทางสถานีโทรทัศน์ไทย" เป็นการวิจัยเชิงปริมาณประกอบคุณภาพ(Quantitative vs Qualitative Design) โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview)

แหล่งข้อมูล

1. ข้อมูลประเภทเอกสาร การเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศ จากแผนกข่าวต่างประเทศของสถานีโทรทัศน์ 3-5-7-9-11 และไอทีวี ที่ทางสถานีเก็บบันทึกไว้ โดยจะรวบรวมทั้งหมดเท่าที่มีการเก็บหรือบันทึกเอาไว้

2. ข้อมูลประเภทบุคคล ซึ่งได้แก่เจ้าหน้าที่แปลข่าว บรรณาธิการข่าว และผู้เกี่ยวข้องของสถานีโทรทัศน์แต่ละช่อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในส่วนของเอกสาร ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมเนื้อหาข่าวสิ่งแวดล้อมที่ถอดความภาษาอังกฤษที่นำเสนอโดยแยกศึกษาแต่ละช่องในช่วงเวลาข่าวที่ต่างกันดังนี้

ช่อง 3 เก็บข้อมูลทุกช่วงเวลาข่าว ระหว่าง 1-31 มีนาคม 2542

ช่อง 5 เก็บข้อมูลเฉพาะข่าวภาคเช้า 05.30, 09.00, 10.00 12.00 15.00 น. (วันเสาร์-อาทิตย์) ในสัปดาห์ที่ 1,3 และ 4 ของเดือนมิถุนายน และศึกษาปริมาณข่าวสิ่งแวดล้อมที่แหล่งข่าวส่งมาให้และโทรทัศน์แปลออกตลอดระยะเวลา 1 ปี ระหว่าง 1 มกราคม-31 ธันวาคม 2541

ช่อง 7 เก็บข้อมูลเฉพาะข่าวภาคเช้า 05.30 น. ระหว่าง 12 กรกฎาคม- 12 สิงหาคม 2542

ช่อง 9 เก็บข้อมูลเฉพาะช่วงข่าวภาคเที่ยงวัน 12.00 น. ระหว่างมีนาคม – กรกฎาคม 2542 : สัปดาห์เว้นสัปดาห์

ช่อง 11 เก็บข้อมูลเฉพาะข่าวภาคค่ำ 19.00 น. ระหว่างพฤษภาคม – สิงหาคม 2542 : สัปดาห์เว้นสัปดาห์

ช่องไอทีวี เก็บข้อมูลเฉพาะข่าวภาคค่ำ 19.00 น. ระหว่าง 12 มิถุนายน – 12 กรกฎาคม 2542

ในส่วนของข้อมูลประเภทบุคคล ใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (n-depth Interview) ซึ่งบุคคลที่จะสัมภาษณ์ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่แปล บรรณาธิการข่าวต่างประเทศ ผู้ควบคุมการออกอากาศหรือบรรณาธิการอาวุโส

การบันทึกข้อมูล

1. บันทึกความถี่ในการนำเสนอข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศแต่ละประเภท โดยแยกเป็นรายเรื่องตามประเภทดังนี้

1.1 ภัยพิบัติทางธรรมชาติ อาทิ ข่าวดูทกภัย วาตภัย แผ่นดินไหว ภัยแล้ง ไฟป่า รวมถึงโรคระบาดเพราะเกิดขึ้นจากหายนะทางธรรมชาติ

1.2 ภัยพิบัติที่มีปฏิกริยาทางเคมี หรือข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศที่อิงหลักวิทยาศาสตร์ อาทิ ปัญหาน้ำเสีย อากาศเป็นพิษ หรือปัญหาหมอกควันจากไฟป่า หรือ จากก๊าซพิษ เช่น คาร์บอนโบน็อกไซด์จากท่อไอเสีย หรือการเผาไหม้ ของเชื้อเพลิงประเภทไฮโดรคาร์บอน ส่วนกรณีของสารพิษในอาหารผู้วิจัยก็จัดอยู่ในกลุ่มที่ 2 นี้ รวมถึงการระเบิดของโรงงานนิวเคลียร์ สำหรับข่าวเกี่ยวกับพืชตัดแต่งพันธุกรรมหรือจีเอ็มโอ ยังไม่มีการพิสูจน์พบว่าเป็นภัยต่อมนุษย์หรือไม่แต่เนื่องจากเป็นพืชที่เกิดขึ้นจากกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ผู้วิจัยจึงจัดให้อยู่ในกลุ่มภัยพิบัติที่มีปฏิกริยาทางเคมีด้วย

1.3 การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เช่นการตัดไม้ สัตว์ป่า เช่นการล่าสัตว์ สัตว์ป่าใกล้สูญพันธุ์ และปัญหาพื้นที่ทำกิน

1.4 เรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์ เช่น สัตว์เกิดใหม่ รวมถึงปฏิบัติการช่วยเหลือสัตว์ กรณีได้รับอันตรายเกือบถึงชีวิต สัตว์ทำร้ายคน

1.5 ความเคลื่อนไหวขององค์กรอนุรักษ์ กรณีต่อต้าน หรือกระทำการใดๆ ที่เป็นการสกัดกั้นหรือยับยั้งการทำลายทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนการเตือนภัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

2. บันทึกระยะเวลาของการนำเสนอข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศแต่ละประเภท โดยการวัดเวลาเป็นนาทีจากการดูข่าวจริงๆ และคำนวณเวลาจากจำนวนบรรทัดของข่าวที่แปล/เขียน หากมีการเก็บบันทึกบทข่าว

3. บันทึกข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศเป็นช่วงเวลาที่น่าเสนอออกอากาศทางโทรทัศน์ ตามช่วงที่กำหนดไว้ข้างต้น

4. ดูสัดส่วนข่าวสิ่งแวดล้อมที่สำนักข่าวต่างประเทศแต่ละช่องทำสัญญารับสัญญาณภาพ เปรียบเทียบข่าวที่ส่งมากับที่น่าเสนอออกไป โดยให้จำนวนข่าวที่ถูกส่งมาในแต่ละวันของแต่ละสำนักข่าวเป็น 100% และนำข่าวที่แปลออกไปมาเทียบ เพื่อหาปริมาณหรือสัดส่วนการนำเสนอในแต่ละวัน

ส่วนการบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) จะใช้เทปบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ โดยตั้งคำถามในลักษณะวิธีการคัดเลือกข่าว ลักษณะการแปลงการจัดวางข่าวตลอดจนเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลและนำเสนอ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมสำเนาบทความข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศของสถานีโทรทัศน์แต่ละช่อง รวมทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับกระบวนการคัดเลือก ประเด็นและเนื้อหาที่น่าเสนอ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการเลือกข่าวมาแปล หรือการตัดสินใจนำเสนอออกอากาศ โดยมีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการพิจารณา แบ่งออกเป็น 3 แนวทางดังนี้

1. วิเคราะห์กระบวนการคัดเลือก ผลิต และเผยแพร่ข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศทางโทรทัศน์โดยแยกแยะประเด็นที่สามารถนำไปสู่การสรุปข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงขั้นตอนการคัดเลือกข่าว ซึ่งมีประเด็นในการวิเคราะห์ดังนี้

- เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือก
- การจัดวางอันดับข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศทางโทรทัศน์
- ปริมาณความถี่ของข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศที่เข้ามาและแปลออกไปในแต่ละวัน
- ประเภทเนื้อหาข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศที่น่าเสนอทางโทรทัศน์

2. วิเคราะห์ประเด็นและเนื้อหาข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศ ใช้วิธีวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) โดยศึกษาเกี่ยวกับคำ (Words) แนวคิดหลัก (Theme) และความยาวของข่าวที่ออกอากาศนับเป็นจำนวนนาที

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อกระบวนการเลือกสรรและนำเสนอเนื้อหา ศึกษาปัจจัยต่างๆ และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับองค์กร ซึ่งแยกเป็น

1. ปัจจัยภายในองค์กร

- นโยบายของสถานี
- คุณลักษณะของบก.ข่าวประจำวัน บก.ข่าวต่างประเทศและเจ้าหน้าที่แปล
- ช่วงเวลาการนำเสนอข่าว

2. ปัจจัยภายนอกองค์กร

- คุณค่าข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศ
- สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมโลก
- แหล่งข่าว
- การนำเสนอของโทรทัศน์คู่แข่ง

การนำเสนอข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้จะนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 4 บท ตามประเด็นการวิเคราะห์ คือ

1. แหล่งข่าว กระบวนการคัดเลือก ผลิตและกระบวนการเผยแพร่หรือออกอากาศข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศ
2. กระบวนการคัดเลือกและผลิตข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศที่นำเสนอ: ผลจากวิเคราะห์เนื้อหา
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการคัดเลือกผลิตและนำเสนอเนื้อหาข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศ ได้แก่ปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร
4. อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

